

правової свідомості суспільства. Крім того, правова ідеологія сприяє розвитку юридичної практики у державі, діяльності усіх гілок влади та правоохоронних органів. Правова ідеологія відображає рівень сформованості громадянського суспільства, формує почуття поваги до права, правових заборон та уміння виконувати обов'язки.

Для побудови демократичного суспільства потрібно закласти міцний фундамент, яким виступає і правова ідеологія. Саме ідеологія через цінності, ідеї, погляди на право здатна об'єднати населення та бути орієнтиром у складному та тривалому процесі формування законотворчого, цивілізованого громадянського суспільства.

Роль правової ідеології у державі зростає з розвитком суспільства, оскільки правова ідеологія як уособлення права здатна закріпити принципи демократії, рівності та справедливості. Громадянське суспільство є соціальною основою держави, тому ці інститути повинні тісно взаємодіяти і функціонувати для задоволення потреб людини як найвищої соціальної цінності у державі. Цього можна досягти, дотримуючись балансу інтересів між державою та суспільством.

Література

1. Лісовський В.М. Ідеологія в Україні та її роль у формуванні і становленні громадянського суспільства. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія: Філософія. Соціологія. Політологія.* 2012. Т. 20. Вип. 22 (3). С. 86-92.

2. Толстенко В.Л. Правова ідеологія у структурі правосвідомості: теоретико-методологічні основи аналізу. *Держава і право: зб. наук. праць «Юридичні і політичні науки».* Вип. 41. Київ: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2008. С. 10-18.

3. Бальцій Ю. Громадянське суспільство в Україні в умовах розбудови правової демократичної державності. *Вісник ЦВК.* 2008. № 1 (11). С. 46-49.

УДК 340.14.15 (043.2)

Головко С.Г., к.і.н., доцент,
Парнюк В.О., студент магістратури,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА

Сьогодні на зміну науково-технічному прогресу ХХ ст. приходить інноваційний тип прогресу, з яким пов'язується поступальний розвиток цивілізації. Готовність осмислювати та вирішувати глобальні техногенні, економічні, соціокультурні проблеми притаманна тільки інноваційній

людині. Формування інноваційної особистості забезпечується всіма суспільними інституціями, але основне навантаження лягає на освітню систему, яка сьогодні в Україні активно реформується. Важливим чинником та умовою трансформації системи освіти України та її інтеграції до міжнародного інноваційного простору є формування сучасного нормативно-правового поля. На даний час саме на законодавчому рівні визначаються тенденції розвитку вітчизняної науки та освіти, що робить розроблення, прийняття та реалізацію відповідної законодавчої бази пріоритетним завданням держави [4].

Вагомими здобутками у сфері інноваційної діяльності стали Закони України «Про інноваційну діяльність» (2002 р.), «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» (2006 р.), «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» (2012 р.), «Про наукову і науково-технічну діяльність» (2016 р.), які визначають правові, економічні та організаційні засади державного регулювання інноваційної діяльності в Україні, встановлюють форми стимулювання державою інноваційних процесів, визначають пріоритетні напрями інноваційної діяльності та правові, організаційні, фінансові засади державного регулювання діяльності у сфері трансферу технологій з метою забезпечення ефективного використання науково-технічного та інтелектуального потенціалу [5].

Інноваційна діяльність визначається як така, що спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок, випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів і послуг. Особливістю базового законодавства є те, що інноваційна діяльність безпосередньо ототожнюється з розвитком наукових і виробничих технологій, комерціалізовані результати яких є конкурентоспроможними на ринку товарів та послуг. Інноваційний університет у сучасних умовах – це не економічний чи управлінський навчальний заклад, що випускає дипломованих фахівців, а передусім заклад вищої освіти природничо-наукового або інженерно-технологічного профілю, викладачі, студенти і аспіранти якого спроможні реалізувати свої напрацювання, впроваджувати в економіку результати своїх наукових досліджень і розробок.

В умовах відокремленості університетської науки від академічної, з огляду на проблеми матеріально-технічного забезпечення освітньої галузі, розвиток інноваційної діяльності університетів зустрічає на своєму шляху чимало перешкод. У науковій літературі інноваційну діяльність університету розглядають з акцентом на створення та впровадження інноваційних продуктів і послуг. Виокремлюють декілька її видів: виконання фундаментальних і прикладних наукових досліджень, розвиток власної інфраструктури нововведень, виведення на ринок результатів власної дослідницької діяльності, розробка і реалізація комплексних

проектів і програм інноваційного розвитку; навчання інноваційної діяльності викладачів, наукових працівників, аспірантів, докторантів, студентів як фактор відтворення інноваційних кадрів; освітня інноваційна діяльність [3]. Потужним чинником розбудови інноваційної діяльності в системі вищої освіти стають дослідницькі університети, які забезпечують інтеграцію інноваційної, освітньої та наукової складових та стануть основною ланкою в інноваційній системі підготовки висококваліфікованих кадрів в умовах зростання конкуренції.

Однією з основних причин гальмування інноваційного розвитку науки та освіти в Україні на початку XXI ст. стало те, що більшість нормативно-правових актів вичерпали свій регуляторний ресурс і не відповідали завданням формування особистості з інноваційним типом мислення, висококваліфікованого професіонала мобільного та конкурентоспроможного на ринку праці та інтелектуальних послуг [2]. Це, в свою чергу, стало потужним стимулом для кардинального оновлення законодавчої бази наукової та освітньої галузі. 2014 року ухвалено Закон України «Про вищу освіту», яким встановлено правові, організаційні, фінансові засади функціонування системи вищої освіти з метою створення умов для органічного поєднання освіти з наукою та виробництвом та підготовки фахівців для інноваційного розвитку країни, самореалізації особистості, забезпечення потреб суспільства, ринку праці та держави у кваліфікованих фахівцях. Першочерговими завданнями державної політики в галузі вищої освіти визначено сприяння сталому розвитку суспільства шляхом підготовки конкурентоспроможного людського капіталу та створення умов для освіти упродовж життя, міжнародної інтеграції та інтеграції системи вищої освіти України у Європейський освітньо-науковий простір за умови державної підтримки освітньої, наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності вищих навчальних закладів [1].

Перспективним напрямом розбудови інноваційної університетської освіти є запровадження підприємницьких університетів, науково-виробничий потенціал яких дає можливість комерціалізувати отримані інноваційні продукти та послуги. Необхідним є подальше оновлення та модернізації законодавчої бази, зокрема, у напрямі розширення її функцій. Забезпечення інноваційного розвитку науки та освіти в умовах інформатизації суспільного життя зумовлює необхідність запровадження принципу гнучкості та мобільності у формуванні освітнього законодавства, що проектується на питання коригування державної науково-освітньої політики та періодичності оновлення її законодавчої бази.

Література

1. Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 р.: веб-сайт.

URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 29.01.2020).

2. Головка С.Г. Розбудова освітянського права як умова становлення інноваційного суспільства. Теоретико-правові аспекти функцій права в системі державотворення. Зб. наук. праць. Тернопіль: Вектор, 2016. С. 38-49.

3. Іщенко А.Ю. Інноваційні дослідницькі університети як чинник модернізації освітньо-наукової сфери та розбудови суспільства знань. Аналітична записка: веб-сайт. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/1427> (дата звернення: 29.01.2020).

4. Красняков Є.В. Перспективи освітянського законодавства України: веб-сайт. URL: http://www.academy.gov.ua/ej/ej10/doc_pdf/Krasniakov.pdf.9 (дата звернення: 29.01.2020).

5. Моніторинг законодавчої і нормативно-правової бази інноваційної діяльності в цілому та за стратегічними пріоритетними напрямками науково-технологічного розвитку та інноваційної діяльності в Україні: веб-сайт. URL: http://www.uinteі.kiev.ua/viewpage.php?page_id=539 (дата звернення: 29.01.2020).

УДК 342.722.1(043.2)

Голуб О.А., аспірантка,
Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України,
м. Київ, Україна

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ГЕНДЕРНИХ ВІДНОСИН

Правове регулювання має першочергове значення для формування гендерної рівності та гендерної культури в українському суспільстві. Його ефективність прямо залежить від юридичної грамотності, соціально-економічної обґрунтованості, активної позиції державних органів, недержавних інститутів і громадян.

Необхідність правового регулювання гендерних відносин зумовлена їх наскрізністю, а також тим, що гендерний дисбаланс сьогодні присутній у різноманітних сферах життя українського суспільства.

Концепція гендерних відносин являє собою концепцію соціальних відносин або соціально організованих відносин між статями, яка включає такі характеристики, як біологічна стать, статево-рольові стереотипи та визначені суспільством норми чоловічої і жіночої поведінки. Крім того, гендерні відносини є соціальною категорією, яка означає взаємодію жінок і чоловіків як соціальних спільнот в інтересах суспільства на основі реалізації принципу рівних прав і рівних можливостей [1, с. 97].

Гендерна рівність, у тому числі й забезпечення гендерного паритету у процесі прийняття суспільно-значимих рішень, визначена пріоритетним напрямком у низці міжнародно-правових документів, розроблених та ухвалених в рамках різних міжнародних організацій.